

Havaic-i Asliyye (Temel İhtiyaçlar) Nelerdir?

22 Nisan 2025

İslam kişiyi güç yetirebileceği yükümlülüklerle sorumlu kılmıştır. Bu nedenle zekât ve diğer bazı mali yükümlülüklerle mükellef olmak için temel ihtiyaçlardan (havâic-i asliyye) fazla bir mala sahip olma şartı aranmıştır. Havâic-i asliyye; kişinin kendisinin ve bakmakla yükümlü olduğu kimselerin bir yıllık temel ihtiyaçlarıdır. Hangi malların temel ihtiyaç maddesi sayılacağı ve bunun ölçüsünün ne olduğu hususu kişiye, zamana, şartlara ve çevreye göre değişir. Bununla birlikte İslam bilginleri temel ihtiyaç maddeleriyle ilgili birtakım genel, açık ve objektif ölçüler getirmişlerdir. Temel ihtiyaçların bu ölçüler ışığında toplumun ortak değerlerine ve toplumdaki asgari geçim ve hayat standartlarına göre belirlenmesi gerekir.

Buna göre temel ihtiyaçlar; barınma, yiyecek, giyecek, sağlık ve güvenlik giderleri, ulaşım, eğitim, ev eşyası, meslek ve üretim için kullanılan arsa, bina, makine ve aletler ile elektrik, su, yakıt, aidat vb. cari giderlerdir.

Kaynak: Diyanet İşleri Başkanlığı, Din İşleri Yüksek Kurulu Fetvaları (12. Baskı, 2025), s. 293